

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 17. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czímzendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adathak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873-dik évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetés pénzek, legczélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Kolozsvár, 1873. február 25.

× Az új országgyűlés óta a Deákpárt
életében bizonyos szabadabb lélegzés, feszte-
lenebb mozgás mutatkozik; a benne levő párt-
árnyalatok, nem lehet tagadnunk, hogy eddig
szokatlan módon érvényesíteni töreksenek né-
zeteiket.

Korántsem tartozunk azok közé, kik e
tünetmény felett kétségbe esnek; mi kóros
bajnak nézünk alkotmányos országban minden
kierőszakolt képmutatást, csak a szabad meg-
győződés uralmaa valóban constitutionális uralom;
azonban ép ez egyszersmind megköveteli, hogy
egyik meggyőződés harczra keljen a másik el-
len, hogy önmagát érvényesíthesse. Mi veszé-
lyesnek tartanók az országra nézve, ha a De-
ákpártban a most többségben levőn kívül bár-
mely más árnyalat vergődne tulsulyra, ve-
szélyesnek tartanók a klericalis, vagy conser-
vativ fractiók uralmát nemcsak, mert meggyő-

ződésünk szól ellenük, hanem, mert hazánk-
nak semmi sem lehetne nagyobb ártalmára, mint-
ha a sok fáradsággal megtört utról gyenge
erejével hirtelen egy másra térne át.

És ha ennek megtörténtében van lehetőség,
ugy azt csirájában meg kell előre akadályoz-
nunk ez mi készlet, hogy egy ujabbban mutat-
kozó, de régi jobboldali fractio irányja ellen
szóljunk.

Ez irány a conservativismus, melynek
legujabb productumaiként azon czikkeket te-
kinthetjük, melyek a „M. Politika” és „Refom”
hasábjain mutatkoznak s melyek nem köve-
telnek egyebet mint a megyék önkormányzat-
nak megszüntetését; naponta tanui vagyunk ugy
mondanak hogy közgazdaságunk szerfelett rossz;
ne válassza tisztviselőit a megye, hanem ne-
vezze ki a kormány és mindjárt megjavul a
kormányzat; ne legyen a megye falusi poli-
tikusok casinója, a haladás hátramoszítója, ne
legyen gondja a kormányzásra, hanem igye-
kezzék kerületén jótékonyági intézeteket ál-
lítani stb.

Mint hogy a panasz alapja, a gyenge köz-
igazgatás elvitázhatlanul valóság, a megyei ön-
kormányzat megszüntetésének többen lehetnek
pártolói, különben is a ministeri felelősség a
megyei tisztviselők tetteire is kiterjed, észsze-
rűleg tehát ezeket is a kormányoknak kell ki-
neveznie. Az ily elvek követői azonban nem
vetik mérlegbe a veszélyes következményeket,
melyeket az elvek maguk után vonnak

Ez eszmék magukban hordják először is
a legmerevebb centralisatio eszményét. E the-
máról már könyveket irtak neves tudósok s
ezek kutatásai folytán ez rég tölre dobott eszme
a politika lomtárába.

Alkotmány után tudvalevőleg felette na-
gyobb hatalmat gyűjthetni egy kormányba,
mint a milyet a leghatalmasabb zsarnok is tu-
dott, a különbség csak az, hogy ama nagy
hatalmat egy ember gyakorolta s itt meg-
többen teszik azt, azonban hol ennek is leg-
kisebb korláta, ha a megye erejét megtörjük,
hogy ne legyen maga az országgyűlés is a
legnagyobb zsarnok? A nép, melytől megbiza-
tását nyerte szabad szánra bocsátotta kép-
viselőjét s, ezental semmi sem gátolhatja
az országgyűlést, hogy kormánya után va-
kon engedelmeskedő szolgálja által ne hajtas-

rutabb és szellemi működésére annál használhatla-
nabb lesz, mit egyedül csak a szerfeletti kicsiny test
képes megfejtetni.

A kis emberek nagy számát egyszerre együtt
láthatni valóban oly látvány lehet, mely különös
benyomást hagy hátra. A mult év századán ily
látvány lehetőségessé vált volt Londonban, mely akkor a
clubb-élet virágkora volt.

Volt clubbjok a törpéknek, soványoknak, ru-
taknak, de sőt az orrtalanoknak is. Egy gazdag kü-
lönöz egykor séta közben az orrtalanok seregével ta-
lálkozván, oly feltűnőnek találta őket, mikép azon
eredeti gondolatra jött, hogy azokat megvendé-
gelje.

Ezen czélból egyik vendéglőben találkat rende-
zett, s itt alapítá meg az orrtalanok clubbját.
Utóbbiak havonként egyszer gyűltek össze, s tagjai
oly emberek voltak, kik saját szavuk szerint „nem
örömost engedék magukat orroknál fogva vezetett-
ni.” Volt még ezen kívül hazugok befelek-evők,
zsémbesek, uszorálók s koldusok clubja. Volt clubja
a hidegvérűeknek, tulipán szeretőknak, madár ked-
velőknek s a nyalka uracoknak. A társulatok tör-
ténésében végül említés tétetik a nagyok és kicsi-
nyek clubjáról.

A nagyok, másnéven hosszszak clubja óriások-
ból állott, s azon czélt tűzték magok elébe, hogy
az emberi nemet a bukástól megóvják, melytől az
fenyegetve van a kicsik s azoknak a szép nemem
elkövetett hódításai folytán. A kicsinyek azon tu-
dathat, hogy egyetértés hatalmat szül, magok ró-
széről szinten clubot alakítottak. Az alapítási nap
december 10-ke volt, mely tudvalevőleg az esz-
tendő legrövidebb napja. Gyűléshelyeket Little-
Square-on (kis tér) tartóztatták melynek ablakiból
Powel bábut láthatták, melyek iránt a tagok kü-
lönben is részvételt viseltettek. Midőn először jöttek
össze a gyűléshelyen, az ülésteremben olyas valamit
vettek észre, mit jövőre helyre kellé hozniok. Az

sa végre a legvakmerőbb jogtalanságot, ha-
csak az alvettett tisztviselők függetlensége
vagy a megyék felirhatási joga nem vet gá-
tot a kormányhatalom tulkapásainak. E te-
kirtethen Franciaország, a legjobb példákat
szolgálatja. Ott a nép nem tudott különbsé-
get tenni a caesarismus és alkotmányos ural-
lom között, mert mindkét esetben egy nagy
hatalom nyomását érezte; a jakobinusok alatt
ép ply zsarnokságot érzett, mint caesarai alatt,
mert a politikai élet kizárólag az államkor-
mányban jutott felszínre s nem volt egyetlen
szitecske az államfőtől le a népig, melyen a
zsarnok akarat bármely esetben megtörhetett
volna. Téved, ki azt hiszi, hogy a képviselők
jóakarátában már a választáskor megszerez-
tük az óvszert, mely a zsarnokoskodástól meg-
mentsen, ez való felerészben, de ki tagadhatná,
hogy a legtöbb zsarnokság jóakarathól nem
történt? de azért az mégis erőszak volt, mi-
nek kikerülése legfőbb feladata a társada-
lomnak.

A merev centralisatio veszélye azonban
leginkább a könnyű kormányválságokban rej-
lik. Hol a hatalom szerfelett a központra gyűlt,
az ország sorsa mindig egy, vagy néhány em-
ber kezére van játszva, ezeknek köteles en-
gedelmeskedni az egész ország, miért ismét
nyitva az ut az államcsinokra; az állam egész
területén egyedül az országgyűlés az, mely a
nagyra nevelt hatalom tulkapásainak ellen-
mondhatna, ennél azonban az erő hiányzik az
ellenállásra. És itt is csak Franciaországra kell
mutatnunk, hol ez gyakorta megtörtént, vagy
hazánkra melynek történelme minden lapján
rájőhetünk a tanúságra, miszerint, ha csak or-
szággyűlésünkben lett volna a nemzet hatal-
ma, annak gyakori felosztásával és meg nem
tartásával nemzeti függetlenségünk is rég oda
veszett volna.

Ez egy pár nagyobb indok, miért ma
már lehetőleg minden állam arra törekszik,
hogy kormányának csak annyi erőt adjon,
mennyi az igazgatásra elkerülhetetlenül szük-
séges, a kifejethető erő többi részét lehetőleg
az állampolgár vagy más független testületek
kezébe adja, hogy gátjaiul szolgáljanak a kü-

asztalok és székek ugyanis rendkívüli nagyok voltak, s
az elnök a szó teljes értelmében elmerült a karos-
székben. E hiányon segítettök legott elhatározták,
hogy az alkalmatlan butorokat számúzik s helyökbe
olyanokat tétetnek, melyek a tagok nagyságához
vagy is jobban mondva kicsinységéhez mérték.

Azon tudatban, hogy nem annyira nevétséges
kicsinynek lenni, mint a nagy látszatát igényelni, a
tagok büszkén vallották be kicsinységüket. Törvé-
nyeik szigorú büntetéseket mérték azokra, kik ket-
tős talpu s magas sarku cipőket viseltek, tolongás
közben lábujjhegyre állottak, lóra ültek vagy széke-
ikre könyvet tettek. Mivel a club írók, és tudósok-
ból állott, képlehető, hogy történelmi példák soha-
sem hiányoztak a társaság eszmecseréi között, me-
lyekkel kicsinységüket szépitgették. A kis Dávid, ki
Goliáthot legyőzte, a kis Nagy Sándor, Kis Popin,
Horatius és mások gyakran képezték a társalgás
tárgyát. Pope is a clubhoz tartozott. Ez természeté
kicsiny volt, hosszú kezek karokkal s nem kevésbé
hosszú lábokkal; miért is magát egy pókhöz hason-
lította. Ha szavait középszen gyanánt vehetjük, ugy
a club tagjainak egyhangú véleménye oda nyilvá-
nult, hogy miután az emberi nem nagyságából mind-
inkább veszít: a természet feladata az embereket
kisebbsé tenni. Azzal hizelegtek ugyanis magoknak,
hogy a tökély eszméjéhez közelebb állanak, mint
mások, s azon erős hitben éltek, hogy idővel az
egész emberiség hozzájuk hasonló leend.

E különös rajongókkal bocsut veszünk a kis
emberek világtól, nehogy csevegésünk igen hosszú-
ra terjedjen, habár e tárgyról még érdekes dolgo-
kat lehetné írni.

(Németből.)

Bartók Gyula.

Hirdetéseket felvesznek:
Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22.) Hassen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyitltéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

lönben is mindig nagy államhatalomnak, erre
való egyrészt a megyei önkormányzat is. Ez
azonban inkább csak negatív hatása, jövőre
fentartjuk magunknak másnemű hasznos ered-
ményeiről is szólni.

Zichy József gr.

földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister be-
széde a képviselőház febr. 21-iki ülésén.
(Folytatás.)

Nem szükséges a más államok által ily czélra
és hasonló intézmények létrehozatala végett tett óri-
ási investitciókra utalni; elég, ha ilyen a már is
működő iparosok szakbeli kiképzését lényegesen elő-
mozdító intézet szükségességét emelem ki; elég ugy
hiszem, ha kimondom, hogy ezzel tartozunk iparos
osztályunknak, melyért épen társadalmi és gazda-
sági fontosságánál fogva is minden eszközt fel kell
használnunk, hogy a szakismerek megszerzését s
a jó izlés elsajátítását rá nézve lehetővé s ez által
a külfölddel való versenyzésre képesebbé tegyük.
(Élénk tetszés.)

De valamint az újabb közgazdasági tudomány
egyik axiomája, hogy az állam ne mindenbe avat-
kozzék, hanem hagyja ügyei elintézését mindinkább
az illető érdekelt osztályokra, ugy mégis a nélkül,
hogy a laissez faire tanát vallja az állam, sokban
közreműködhetik az ipar emelésére.

Ezt pedig akkor teszi, ha az egyesületi működés
buzdítása, az utjában álló akadályok elhárítása, a
szabad mozgalom előmozdítása s az iparosok által
társulás utján megindított mozgalmaknak fejlesztése
által a termelés mennyiségét és minőségét fokozza
s így mesterkelt ápolások, vagy épen védvámok nél-
kül is oda juttatja az országot, hogy iparbéli szük-
ségletét lehetőleg saját erejéből fokozza. (Élénk he-
lyeslés.)

Mennyiben járhatna itt közben a fogyasztó
közönség, mely sokszor messze földről hozatja drá-
gábban azt, mit talán jobb minőségben hazai ipa-
runk is képes kiállítani, annak taglalása nem tar-
tozik ide. De ha a kormány a közlekedési vonalak
tervezésénél tekintetbe veszi az ipar érdekeit is: ha
ugyan e szempontból működik fejlett és kielégítő
hitelviszonyok teremtsére, ugy körülbelül megtette
mindazt, mi tőle e téren méltán várható s mindössze
oda kell még törekednünk, hogy a mult ülsé-
szakban meghozott ipartörvény lelkiismeretesen vég-

Mária Therézia mint anya.

□ Öt hóval azután, hogy Nagy Frigyes trón-
jára lépett az ifju porosz államnak, VI. Károly osá-
szár halála a huszonhárom éves Mária Theréziát is
élére állította a kereszténység első államának, mely
fölött ő négy évtizeden át, gyakran súlyos viszonyok
köztt, de mindig fejedelmileg uralkodott. Nőül men-
vén 1736-ban Ferencz toscanai nagyherceghez, ol-
dala mellett boldog családi életet élt, mely a had-
járatok le nagyobb izgalmainak közepette sem veszté
el házias nyugalmát. Mária Therézia igazán szoron-
gatott helyzetben szülte első gyermekét. Uralkodásá-
nak első éve alatt oly aggasztó volt állapota, hogy
méltán irhatá anyósának, a lotharingi hercegnének,
miként nem tudja, hol tölthetné el háborítlanul a
lebetegedés idejét. Fél Európa fegyvert fogott, hogy
véget vessen az ausztriai birodalom fennállásának.
Az 1741—2-i télen fordultak csak a dolgok némileg
jobbra, tavaszal a francziák és bajorok odahagyni
voltak kénytelenek a birodalom határait, s a hadjá-
rat Csehország és Sziléziában sikeres eredményeket
igért. Az első örvendetes tudósítások után őseinek
udvarába tért vissza a császárné, s itt szülte 1742-
máj. 13-án, pünkösd ünnepén egyik leányát, ki nagy-
anyja és anyja emlékezetére másnap a keresztelésben
Mária Krisztina nevet nyert. Egy a korbéli udvari
író elbeszéli, miként ment a nemesség a császári lak-
ba, hogy kifejezze szerencsekívánatait, s hogyan kelt
fől a királyné jun. 16-án először gyermekágyából.

Mária Krisztina, a királyné negyedik gyer-
meke, II. Józsefnek huga, egész életén át hálaadózt
kedvence volt Mária Theréziának. Első gyermekko-
ra az 1748—1856 évekre, tehát azon idoszakra esik,
midőn Ausztria a békét minden erejének összegyűj-
téséé használta s Mária Theresia boldog családélet
mellett egy új politikai életnek egy fényes udvar-
nak képezé központját. Naponkénti érintkezésben an-

rehajtatván, (Helyeslés) ezáltal megszilárduljanak a munkaadó és munkás közti viszonyok, melyek eddigi rendezetlensége iparosaink részéről oly sok panasza adott okot. (Ugy van!)

Nem sokkal különb lehet nézetem szerint, a kormány feladata a kereskedelem névé. Ha már az ipar némi kezdetleges állapotában is kinőtt a kormány gyámkodása alól, úgy azt még kevésbé tűrhethet meg a kereskedelem. (Helyeslés!) Sőt ha még az ipar érdekében valami közvetlen állami gondoskodást el is fogadnánk, a kereskedelem névé ezt merőben károsnak kell elismernem, mert a kereskedésnek életét eleme a szabadság. Itt pedig t. ház nemcsak azon szabadságot értem, melynek fogalmát a tudomány szokta rendesen használni, hanem sokkal gyakorlatibb szempontot kívánok állni; a kereskedelmi szabadság alatt értvén, melyet nemcsak a vám és hasonló intézmények, hanem a közlekedés és forgalom mai nagy intézményei vagyis mi ezzel egyértelmű, a vasutak és gőzhajózás és ezeknek differentiális és protectionalis tarifái se akadályozzák szabad mozgásában. (Általános élénk helyeslés.)

Határozott nézetemet fejezem ki, midőn kimondom, hogy a szállítási vállalatokat csak mint a forgalom előmozdítóit ismerem el a jogosultaknak, hogy nem ők szabhatják meg az ország kereskedelmi politikáját, nem ők jelölnek ki a kereskedelmi központokat és nem ők vannak felhatalmazva kedvezni valamely forgalmi központra, hanem hogy a kereskedés maga a nagy közönség érdekében, melynek viszont ő szolgál, határozza meg emporiumait és e szerint intézni a szállítást, ez feladata a vállalatoknak s itt közbenjárni, ha ez talán magától nem történne, ez feladata a kormánynak. (Élénk tetszés.)

Ismerve a kereskedelem e hivatását, így ohajtanék segítségére is lenni; így vélek közreműködhetni, hogy élénkebb forgalom idején a szállító eszközök tulságos hiánya ne szüljön akadályokat s járjon anyagi veszteséggel a kereskedelmi körökre, felszármíthatlan kárral az országra nézve; e szempontból kívánok és fogok közreműködni az entrepotok mielőbbi és azon tervszerű, felállításában, mely beható vizsgálat után az ország és a főváros érdekeinek leginkább fog megfelelni s így akarnám szavazatomat érvényesíteni, mindazon új közlekedési vonalak tervezésénél is, melyek hazánkra nézve még szükségesegek, s melyekben a kereskedelmi érdekeknek első helyet kell biztosítani. — Hogy a hitelviszonyok megszilárdulása, a bankkérdés helyes megoldása a kereskedelemre tán még nagyobb fontossággal bír, mint előbb már az iparra nézve beismertem, azt felesleges fejtegetnem. (Helyeslés.)

Végül csak azt jegyzem meg, hogy ugyanazok érdekeknek lesz legfőbb gyámoltója oly kereskedelmi törvény, mely a nélkül, hogy szem elől tévesztendő Magyarország külön viszonyait és érdekeit, minél inkább fog simulni a művelt külföldi hasonló törvényeknek intézkedéseire, mert a kereskedelemnek cosmopoliticus jelleme van, s közlekedési eszközeink nagy fejlődésén kívül nagyrészt neki köszönhető azon közelség, melybe a civilizált államok egymást közt mai nap jutottak.

Hogy ez irányban az államnak még az említettek közül is vannak kötelességei, azt kétségtelenül

nyával, szülőinek szeretete által környezve, vidám és reményteljes fejlődésnek indult az ifjú Krisztina. Nevelése az udvar egyik előkelő hölgyére, Vasquez bárónőre volt bízva, de annak tulajdonképpen vezetésére a császárné által történt. Nem telt el ebben semmi beavatkozást vagy idegen akaratot. Minden dőlben tudósítást kellett neki adni a gyermekről, be kellett jelenteni minden olvasmányát s minden általa írott levelet. Felügyelt oktatására s maga írta meg még az imákat is, melyeket gyermekeinek reggel és estenként elmondani kellett. A gyermekek hajnalról estig csaknem folytonos imával és tanulással töltötték az időt. Zajos ünnepélyek reájuk nézve nem léteztek. Nagy kitüntetés volt, ha a két idősb lány és József szülőivel ékezhettek, vagy ha nagynénjüket Charlotta lotharingi hercegnét meglátogathatták.

Tizennyolcz éves korában (1760) külön udvartartást nyert Krisztina s ugyanazon év folytán II. József ifjú neje, parmai Izabellával nő barátót, ki-vel — utóbbinak már három év múlva bekövetkezett haláláig — folyvást a legbizalmasabb levelezésben állott. Leveleinek egyikében anyjáról a következő leírás olvasható: „A császárné nemes, szerető, fogékony szívvel bír; szinte mondhatnánk, hogy nagyon is jó, szereti barátait s áldozatokra kész érettek. Életében sokat szenvedett, megtanulta ismerni a világnak előnyeit és gyöngéit s azon meggyőződésre jutott, hogy kevés az őszinte ember s még ritkább a jó barát. Ha valamit ohajtnak, rögtön hozzá kell fordulni, hogy azonnal intézkedhessék, mert különben másoktól kér tanácsot. Magasztos lelkevel szívből szereti barátait, csak hogy nehéz barátónak, uralkodónak s anyának lenni. Te tudod mennyire szeret mindenről mi őt érdekli, s különösen gyermekeiről beszélni, nemcsak azokkal, a kiknek állása e bizalmat megérdemli, hanem a kivel csak találkozhat. Első szavai gyakran sértők, de meg lehet őket szelidíteni s mindig megszilárdul, ha a császárról vagy gyermekeiről beszél.

vonni senki sem fogja. Elég itt is rántanom a szakításra, mely viszonyaink közt nem lehet kizárólag az illető körök feladata. S noha a kereskedelmi akadémiára szánt összeg a közoktatási miniszter budgetjébe tételetett át, s így e kérdés látszólag e-gem nem is illet, mégsem vonakodom kijelenteni, hogy a kereskedelmi oktatás rendszeres fejlesztését s helyes tanterv megállapítását feladataim közé sorozom s megoldásukhoz járulni kötelességemnek ismerem.

A mezőgazdaságról, melylyel a tárgyak természetes sorrendjénél fogva kezdenem kellett volna, sokkal többet szólni az általános vita alkalmával a tisztelt ház számos kiváló tagja, sem hogy itt ok mondanivalóm maradt volna.

Nem tudom, helyeselni méltóztatnak-e nézetemet, de nekem meggyőződéseim, hogy épen a mezőgazdaságban gyakorolhat a kormány legkevesebb közvetlen befolyást. Népiünk legszámosabb osztálya az, mely ezzel foglalkozik és itt a reglementálás még kevésbé volna helyén, mint bármely más ágban.

De mert ily számos lakosa az országnak foglalkozik mezőgazdasággal, mert az mindaddig a legfontosabb termelési águnk, mert ott legnéhezzebb a kormány közvetlen befolyásának érvényesítése, ép azért kell szult fektetnem arra, hogy közvetve támogatassuk azon tényezőket, melyek a mezőgazdaság fejlesztésére közvetlen befolyással vannak, e tényezők pedig nagy részt szellemiek: t. i. ismét a szakoktatás és a társulási működés. (Halljuk!)

A mezőgazdasági szakoktatásra nézve azon meggyőződésnek élek, hogy az u. n. elemi műveltséget s a tudományos földmívelést egyaránt kell ugyan hogy fejlesszük, de valamint azon elemi gazdasági ismereteket, melyeket az eddigi tervezet értelmében a földmívelő iskolák nyújtanak, minél számosabb helyen, vagyis extensive kell művelnünk, ép úgy azt hiszem, hogy a magasabb gazdasági ismereteket minél intensívebben kell fejleszteniünk, ebből folyólag mennél több földmívelő iskola felállítását ohajtom pártolni, a meglévő vagy most alakult magasabb gazdasági tanintézeteket pedig számra nézve megszaporítani átig vélném czélszerűnek. (Általános helyeslés.)

Mert ami amazokra nézve elfogadható, hogy az ország gazdasági viszonyai már geographiai fekvésénél és klimatikai viszonyainál fogva is különböznek s így igen is ohajtandó, hogy a közvetlenül földművelés üzendő saját vidéke gazdasági viszonyait és helyes művelődésüket közvetlenül helyben és minél rövidebb idő alatt sajátítsa el, úgy el kell ismernünk azt is, hogy a tudomány egy és ugyanaz, hogy ennek igazságai érvényesek bárhol, s igen sajnos volna, ha a hohenheimi iskolát járt ifjú csak Württembergben a készhelyi csak Zala vagy Somogy megyében volna alkalmas gazda, de sem amaz Bajorországban, sem emez Pozsonymegyében vagy Bárányban nem volna előnyvel alkalmazható. (Tetszés.) Az e téren való meggondolt eljárásra pedig nem csak az anyagi takarékság, hanem a szellemi gazdálkodás is óva int, mert nem vagyunk annyira bővében a szakférfiaknak a gazdaság minden ágaiban, hogy sok ily magasabb tanintézetet kellőn elláthassunk, holott kevesebbnél tán mindig fényesen sikerülne kitűnő szakértők megnyerése (Ugy van!)

(Folytatása köv.)

1760 telén Albert és Kelemen szász hercegek, III. Agost fia Bécsbe jöttek s az osztrák hadseregbe léptek be. Kelemen később pappá, utóljára trieri érsekké lön. Albert a császárné kegye által a németrend nagymestere szeretett volna lenni. Mária Thérézia azonban nem teljesíté kívánságát, mert a kérdéses méltóságot már sógorának Lotharingi Károly hercegnek szánta; de megígérte az ifjú Albertnek, hogy anyai gonddal fog róla gondoskodni. Teljesíté is ígérte, mert nőül adta hozzá legkedvesebb gyermekét, Krisztinát, s oly állást szerzett számára, a minőről az ország és korona nélküli herceg nem is álmodhatott.

Az ifjú herceg naponként megjelent az udvarnál, s részt vett annak ünnepélyeiben. Már kezdetben némi benyomást gyakorolt Krisztinára, s úgy látszik, hogy Mária Thérézia már akkor gondolt összeköttetésükre. A fejlődő szerelmi viszonyt különös gondozása alá vevé. Tudta saját életéből, hogy mit tesz egy szíve szeretőt férfit bírni. József fiának szerencsétlen házassága második nejevel még inkább megerősíté azon elhatározásában, hogy kedvenc lánya házasságát ne kösse politicalai viszonyokhoz. A tervnek azonban egyelőre titokban kette maradni. Krisztina és Albert szobáiban találkozhattak egymással, s virágokat és leveleket küldözgethettek egymásnak. Egész kis regény folyt le 1764-ben a bécsi udvar falai közt, a nélkül, hogy azt bárki észrevehette volna. Albert herceget az udvari zaj gyakran érinté kellemetlenül; II. József merev komolysága eljlesztőleg hatott rá, s a császárné férjének gontalan jákvévtése nem egyszer hozta zavarba. Krisztina azonban mindig el tudta bántatást és aggodalmait oszlatni. „Legyen nyugodt — így ír hozzá, — mert én becsülöm és szeretem s örövendek, hogy számára vagyok rendeltetve.“ Együttal kéri, hogy nyilvános helyen mutasson vidám arcot, hogy látogassa meg gyakran szülőit; s kijelöli az embereket, kiknek irányában különösen barátságosnak kell lennie.

Éremtárnoki jelentés a muzeum-egylet f. h. 20-iki közgyűlésén.

Tiszelt közgyűlés!

Éremtárunk gyarapodásáról és állapotáról ez alkalommal nagyon kevés jelenteni valóm van és ez bizonyos tekintetben örvendetes, ha meggondoljuk, hogy az utóbbi évek jelentéseinek terjedelmét nagy részben oly körülmények elősorolása okozta, a mely a gyűjteményre nézve sem hasznos, sem örvendetes nem volt. A lefolyt évben valahára nem kellett költöztetni éremtárunkat.

Szaporodása a gyűjteményünknek a lefolyt 1872-ik évben nem volt nagy, de felette érdekes. Mindössze 29 adomány és 3 vásárlás után nyert gyűjteményünk 42 drb régiséget, 7 arany, 53 ezüst, 11 réz-érmét és 254 más anyagtól való pénzjegyet, pénzmasolatot és barczt. E szaporodás jellemzésére szolgáljon a következő:

A régiségek osztálya nyert: Aprilisben egy igen szép zománczóssal díszített ezüst szelenczét Görgey Arthurtól, továbbá Torma Károly alelnökünk gyűjtéséből 13 db. torques-t és számos kovácskudarábot Kuduról, egy nagyon érdekes bronzkori leletet Oláhfodorháztól, a mely állott 2 arany karikából, 5 bronz sarlóból, 3 fejszéből és 1 vésőből. Ez utóbbi két lelet minden tekintetben nagyon nevezetes. Azok a bronz-ékszerek ugyanis, a melyeket „torques“ nével szoktunk jelölni, a nagyon ritkák közé tartoznak, annyira, hogy ezelőtt nekünk egyetlen egy ily ékszer volt csak gyűjteményünkben, a mely egy szásvárosi leletből származik, és a melyet ezelőtt egynehány évvel a bécsi cs. régiségtár cserébe adott oly darabért, a melynél két példánynál több nem létezik az egész világon, 1, t. i. Bécsben és egy a mi régiségtárunkban. A jelen lelet egy helyről 19 ily torquest adott, a melyből egyet el-törték — mert természetesen azt hitték, hogy arany, 14 nálunk van, s négy ment a nemzeti muzeumnak Pestre.

A második lelet kitűnik a benne volt darabok szépségével. Nem mulasztom el itt még azt is megemlíteni, hogy az a körülmény, hogy 2 arany-karika volt benne, oly roppant hírért költötte volt e leletnek, hogy komoly helyről vettem róla oly tudósítást, a mely szerint csupa óriási arany karpercezekből, arany fejszéből, meg két gyémánt-pohárból áll.

Éremtárunk valóságos szaporodása áll 6 arany és 7 ezüst pénzéből, a melyhez vásárlás útján jutottunk és 3 papírpénz jegyből, t. i. két amerikai és egy olaszból, a melyeket ajándékba kaptunk és egy arany jutaloméremből, a melyet elnökünk 6 nmlga adott.

Nem régiség egy értékes ezüst serleg a melyet néhai Nagy Elek ur végrendeletileg hagyományozott a muzeumnak. E serleget egynehány háromszéki székely község emlékébe adta volt a néhai-nak a revindikált havasbeli részök kinyeréséért, a mint a rajta levő felirat tanúsítja, a mely e különben egészen új darabot érdekes emlékké teszi.

Nem hagyhatok még említeniül egy sajátasá-gos adományt, a mely 1872 márczinsan jött be. Egy Rozsos Miklós nevű tudománykedvelő úri ember Győrött, rá adta volt magát, hogy a legritkább és legszebb ó görög érmekről, mennyiben hozzájuk juthatott, galvanoplastikai uton másolatokat állítson elő. Egy alkalommal látván ez utánaságot megál-csértem Ennek jutalmául Rozsos ur, miután a múlt évben valóságos szép gyűjteményét a zirczi apátság-nak adta volt, a feles maradványdarabokat szám szerint 248-at, a mi muzeumunknak küldte ajándék-ba. Világos, hogy mi ily másolatoknak sokszo-ros okból nem adhatunk helyet gyűjteményünkben.

Egyébiránt gyűjteményünk rendben van, nyá-ron és télen két napig állott nyitva a közönség számára.

Még kötelességemnek tartom megemlíteni, hogy az e gyűjteményből a bécsi tárlatra felküldendő tár-gyak már ki vannak szemelve, és reményem, hogy minden esetre becsületet vallunk velök.

Finály.

BELFÖLD.

Zilah, febr. 22. 1873.

(Felnöttek közvizsgája.)

A „Kelet“ múlt évi 294-ik számjában olvas-tuk, hogy Zilahon foly a honvéd-felnöttek oktatá-sa. S minthogy városunkban — fájdalom — nem is voltak más felnöttek, kiknek előadás tartassék csak a honvédek, s ez a „Kelet“ hasábjain volt kö-zölve, eo ipso az oktatás eredményét is, tehát e lap-ban látom illetékesnek, a t. szerkesztő ur engedél-mével, nyilvánosság elé hozni. Jóllehet véletlenül, mint „honestus auditor“ vehettem ugyan részt ezen közvizsgán, azonban a meglepetéseknek, melyet főleg egy kép és a felnöttek precíz feleletei idéztek elő bennem, kifejezést adni, elmulasztatlan kötelesség-nek tartom.

A közvizsga ugyanis a helybeli m. kir. állami tanító-képezde helyiségében, történetesen épen azon tanteremben rendeztetett be, a melynek egyik falát, a nagy állam-férfi, b. Eötvös József képe díszíti. Mikor beléptem, megláttam a feledhetetlen emléktá-

drága ember-barát képét, s láttam mikép gyönyör-ködik a felnöttekben: meglepetve gondoltam el, mily végtelen örömet okozhat a nemes eszmék férfának az, ha saját eszméjét megtestesülve láthatja. —

A közvizsgán jelen voltak a katonás rendben állított felnötteken kívül, a kerületi tanfelügyelő, a városi hatóság részéről a polgármester és az illeté-kesek, a 45-ik honvéd zászlóalj parancsnoksága s a hadnagysok.

Minthogy a honvéd-felnöttek két osztályra vol-tak osztva a tanfolyam alatt, kezdők és haladókra, először a haladók kérdeztettek ki Szász Lajos, köz-ségi tanító által, a számtani földrajz, történelem és természettanból; mindenki tantárgyból a legszebb eredményt mutatták be a honvédek. Azután Nagy Károly és Bene Patricius, 3-ad éves képezdei nő-vendékek kérdezték ki a kezdőket az olvasás-írásból.

Mire bevégződött a közvizsga. Hazamenet köz-ben a történeteket correpetálva, elbeszéltük, mennyi-re üdvös a honvédek oktatásának életbeletetése, mert ez tán a leghatásosabb eszköz az általános népnevelés eszméjének megvalósítására. De máz-felől csudálkozva kérdeztük egymástól, hogy vajjon a városi felnöttek miért nem tanulnak? hiszen a tanerő nem hiányzik s most már a buzditó példa is hatást gyakorolhatna? mely kérdésekre nem ad-hatunk egyebet feleletül, mint a városi hatóság megbocsáthatatlan hanyagságát, vagy nem akarását.

És most, miután a felnöttek vizsgája bevég-zett tény, s már a felnöttek haladásáról is eléggé meggyőződünk, állítsuk szembe a helytt állomáso-zó 45-ik honvédzászlóalj parancsnokságának hivata-li eljárását, városunk hatóságával. Nézzük meg me-lyik teljesítette, nemcsak hivatali, de polgári köte-lességét hitebben.

A zászlóalj parancsnokság felkérte hivatalosan a tanfelügyelőiséget a felnöttek oktatása eszközésére, míg a városi hatóságot a tanfelügyelő szolította fel, hogy rendelje el a felnöttek oktatását, de ezen nem működött s nem is akar, úgy látszik közreműködni, pedig elszomorító a tanulatlanul felnöttek száma.

A mint halljuk még a néptanítók is felkérték a hatóságot a közreműködésére, de még figyelemre sem méltatta a kérést, sőt egyik főbb közege, mi-kor előlvasta a szerény kérvényt, ezen problemati-cus és előttünk nagy jelentőségű szóval válaszolt: f u r c s a! mi erre csak azt mondhatjuk, hogy va-lósággal furesa!!

Auditor.

Magyar szinészet.

(N. — r.) Hétfőn febr. 24-én a „Notre-da-me-i toronyőr“ — Hugo Victornak ismeretes 6 fel-vonásu drámája került színpa.

Végig néztük. Borzadtunk és neveltünk. En-nyiben meglehetősen ideg-iskola volna, csak az a kár, hogy rég kiötlöttünk már belőle.

Egykor még mindannyiszor megnéztük Don Claude Frolló mumust és mindannyiszor vele is álmodtunk; ma azonban — hála az izlés fejlődé-snek — csak mulatság okáért tekintjük meg. Mert ugyan kinek is van szüksége mai nap arra az esze-veszett világra, mely a „Natre-dame-i toronyőr“ frescoban egybehányva van? melyik józan ember-nek van kedve úgy tekinteni a világot, mint egy óriási kinpádot, hol a gyámoltalan ártatlanságot a bódult gonoszság kénye-kedve szerint kizozhatja? Ki lát nagyszerűt, hódolattal elismerni való örök törvényt az olyan létben, mely nem az emberi aka-rat végzetes lökése szerint foly, hanem egyszerű véletlenekben fűződik tovább; melyben egy cigány medve-tánczoztatás tizenkét évi szenvedésnek lehet oka; s melyben e tizenkét évi szenvedésnek egy kis cipő vet vértanulul véget? A pessimismus ugyan jól teszi, ha csillapítja a vérmes reménye-ket, s lehűti féktelen életkedvünket, de gyűlölté, sőt utálttá tenni az életet, ez bizonyára nem olyan philosophia, mely boldogságra vezet.

Nem nagy critical gyönyör oly előadásokat elemezni, melyekben a fellépő jellemeknek fejlődését nem láthatni. Bizonyos képet feltüntetni könnyebb, mint e kép alakját folytonosan fejleszteni. Ehez ké-pest az oly darabok előadásai, mint a „Notre-dame-i toronyőr“, rendesen impozánsul sikerülnek. Quasimo-dót Szentgyörgyi regényes resignációval adta. Az anyai szeretet Némethy Irmában (Gervaise), az ár-tatlanság Boér Emmában (Esmeralda) erős kifeje-zőkre találtak. A rettenetes Don Claude vérbíró Mátrai játszta; dicsőrelettel legyen mondva, rettene-tes is volt. A többiek is mind-mind — bizony so-kan voltak — kivették oroszán részüket. Az elő-adás tehát összességé volt.

Közönség nem nagy számmal.

Felszólalás.

Marosszék képviselő testülete határozatából a napokban egy „szabályrendelet“ jelent meg, Maros-szék közmunkaeréről, mely a hitfelekezetek pap-jait, iskolatanítóit és énekeztetőit is terhelni akar-ja az utcsinálás munkájával. Noha látszólag némi kedvezményben részesíti őket e szabályrendelet, a mennyiben 2 igazosító marhájukat mentesíti, mind-a-mellett — a t. szerkesztő ur engedelmével — lapja-ban egyben hátró vagyok felszólalni.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 25. 1873.

— **Udvari hír.** Rudolf koronaörökös és Gizella főhercegnő e hó 23-án veszik föl Bécsben a bérálás szentségét, ha Rauscher bíbornok helyreáll. Ferencz József királyt is ő bérálta meg annak idején. Az udvari gyász miatt egész egyszerűen fog végzetni az egyházi szertartás.

— **Ajánék a király részére.** Mint az „U. L.”-ban olvassuk, az osztrák muzeumban jelenleg egy bárka mintája van szemlére kitéve, melyet gróf Batthány Ödön a király számára a cowesi Medina dombokban Angliában építtetett, és mely „Miramar” császári yachton létezik. A bárka egészen a Victoria királynő használatára rendelt dísz-sajka vonalai szerint készült, és különösen azért érdekes, mert a Nagybritannia partjain szokásos mentőcsónakok módjára van berendezve. A jármű ugyanis kettős falazattal bír mahagoni fából, mely vízhatlan anyaggal van kibélelve, 16 vízhatlan osztályt tartalmaz, melyek egymástól harántfélék által elválasztva lévén, viharos időben a sajka felborulását, valamint elmerülését gátolják. Ha a sajka egészen meg is telik vízzel, e levegővel telt osztályok még 37 ember súlyát bírják el. A minta rendkívüli szabotossággal van kidolgozva, evezőkkel, valamint egyéb kellékekkel ellátva.

— **A sétatérre építendő kertészlak és virág-házról** Böhm építész a tervet már elkészítette, még pedig kettőt, az egyik szerint a két épület 1700 ft-ba, a másik szerint 2700 ft-ba kerülne. A város — mint tudjuk — e célra 900 frtot már megszavazott, s reméljük, hogy ez összeget a jelenlegi építkezési drágaság mellett még a kívánt összegig kiegészíti, mert véleményünk szerint a sétatér elejére minden esetben oly épületet kell emelni, mely a sétatér emelje, s annak díszére váljék.

— **Orbán József** — mint haljuk — ajánlatot nyújtott be a sétatéri egyetemes igazgató választmányához, melyben késnek nyilatkozik, bizonyos feltételek mellett, az Arena emelt helyén egy 8 öl hosszú, és 8 öl széles színdíszíny fedett nyitott pavilont saját költségén állítani, azon esetre, ha a közönséget eső lepné meg, legyen hová menekülni; azonkívül a jelenlegi kioszk mellé egy második kávé csarnokot építtetni. — Az Orbán által eladott feltételek — mint halljuk — nem olyanok, melyeket figyelmen kívül kellene hagyni, azonban ohajtják, hogy a sétatér tárgyainak hasznosbérbe adása alkalmával a korcsolyázó egyletre, mely a tavat ki-venni szándékozik, tekintet fordítassék, vagy is egyenlő ígéret mellett előny adassék a korcsolyázó egyletnek.

— **Színházi hírek.** Holnap szerdán E. Kovács Gyuláné második fellépései adatik „A nők az alkotmányban” Bánfalvinét játsza. A jelen heti játékokrend vezetéseként kiemeljük; Hugó Károly „Bankár és báró”-ját s Gutzkow „Uriel Akostá”-ját. Mindkettő jeles tragédia az újabb korból, felhívjuk rá a dráma kedvelő közönség figyelmét.

— **Bergheer színházában** eddig két előadás volt, mindkét szer igen nagy számu közönség előtt. A mutatványok nagy részét a kolozsvári közönség rég ismeri ugyan Méhai s másoktól, mindazáltal igen sok új és meglepő akadunk közöttük, különösen az opticaileg előidézett ügyes csalódtatások, tűnedező ördögök s szép női alakok árnyai mind meglepő tünemények.

— **Popini Nándor** gázvilágítási ellenőrtől a következő sorokat vettük: A „Kelet” 45-ik számában a gázvilágításról irt cikkre nézve bátor vagyok felvilágosítást adni: A gázvilágítási vállalkozónak az általam február havára kiadott naptárban a világítás következőleg volt megrendelve, 306 lámpára:

Febr. 1 től 6-ig gyújtás 1/6 óra oltás 11 óra
„ 6 „ 18 „ „ 6 „ „ 11 „
„ 18 „ 28 „ „ 1/2 „ „ 11 „

ezen 306 lámpából 11 órától pedig reggeli 6 óráig marad égve 75 lámpa. A lapban említett 1/10 órai oltás nem létezett mert az oltás mindenkor pont 11 órakor vette kezdetét, hanem a gyújtásra nézve tett megjegyzés tökéletesen igaz, mert vállalkozó e hó 15-től a kezénél lévő naptár ellenére, önkényileg a gyújtást a mai napig a legnagyobb rendetlenséggel eszközölte; ezért én jelentésemet azonnal megtéve, e hó 20-án vállalkozó megbízottját a tks. polgármester ur meg is idéztette, és a tanács előtt neki szigorúan megrendelte, hogy a felgyújtást pontba 1/27 órakor eszközöltesse, de mindezek mellett ugyan azon este külmagyar, belszen, belfarkas, király, különostor utcákban s a fapiaczon, még 1/8 órakor egyetlen lámpa se volt meggyújtva. Én erről újonnan megtettem jelentésemet és 22-én vállalkozó megbízottja újonnan felhivatott a polgármester urhoz, a hol is újonnan a legszigorubb rendelet adott ki a megbízott urnak, hogy ilyen rendetlenség és kellemetlenségtől óvja meg a közönséget; mind ezeknek dacára, a felgyújtás a mai napig sem történik úgy, a mint annak történni kellene. Én a már végrehajtottak után egyebet nem tehetek, mint hogy a szerződés szerint a büntetést felszámítom és az el nem égetett gázért semmi díjt nem utalványozok. Előmerem, hogy ez tovább így nem mehet, mert nem szabad megtörténni annak, hogy vállalkozó

kénye és kedve szerint járjon el a világítással, miután köteles vállalkozó a szó teljes értelmében a kezébe adott naptár szerint, úgy a gyújtást, valamint az oltást pontosan eszközölni. Hogy pedig ezzel már valahára rendbe jöjessünk, nagyon szükségesnek tartom, hogy a sajtó a legcsekélyebb hibát is azonnal megroja, a tapasztalt hiányokra figyelmeztessen. Ezért fel is kérem a t. szerkesztő urat, a polgárság érdekében, hogy az előforduló hibák előtt szemet ne hunyjon s azokat mindannyiszor hozza a nyilvánosság elé, mert mint látom eredmény csak is ez uton érhető el. Minthogy még a mai napig nagyon sok hiány van a gázvilágításnál, magam részéről ohajtanám, ha a városi képviselő testület egy bizottmányt nevezne ki, mely bizottmány kikérdezné engemet a világítás hiányairól és számon kérné tőlem, hogy fizetéssel szemben tettem-e elegendő szolgálatot, és egyáltalában mint ellenőr elvégeztem-e pontosan kötelességemet? Popini Nándor, gázvilágítási ellenőr.

— **Utile duli.** Párisban él egy özvegy, ki nek első férje Rob, a második Robin s a csak nem rég elhunyt harmadik Robinson volt. Így a nő, ki csinos pipere üzlettel bír, iamélt férjesülésevel egyszerűen csak megtoldotta címztábláján a feliratot, s hogy költségesebb változtatást ne legyen kénytelen tétetni, most egy negyedik férjet keres, ki Robinson folytatása legyen.

— **Öröklött trónlemondás.** Amade, Spanyolország királya, mint a „Fr. Blatt”-irja ugylátszik csak családjának hagyományos szokását követve a koronáról való lemondásban. A Savoya-ház évkönyveiben egészen természetesnek tűnik föl ez — a haláleset általi trónüresség csak kivételes esethez szerepel. Nyolceadik Amade, az első herceg e néven Voltaire különc „Amadeja” adá erre nézve a lökést. Ő csak bosszuszágból mondott le, ámbar élet pályája szerencsés volt, s a genfi út melletti szép villába vonult, melyet megint elhagyott hogy mint V. Felix a pápai székre lépjen. De e méltóságáról is már kevés évre ezután leköszönt hogy mint magánzó nyugodtan végezhesse be élete pályáját. Filibert Emmanuel, kitűnő harcfi és államférfi 1575-ben fia javára lemondott, épen mint 1730-ban Viktor Emmanuel, Sardinia első királya. Ez azonban nem viselte oly nyugodtan elhatározását, mint elődei s egy alsóbbbrangu nagyraagyó nő által ösztönözve, kit elvett és Spinola grófnővé emelt, a koronát ismét magához akarta ragadni. Fianak történetes távollétét Turinból felhasználva, Chamberiből a Mont-Cenis-en keresztül székvaróssába tört. Azonban a fiatal király egy eselszövő gyontatója által szelét vette a dolognak, lóra pattant s Szt. Benhardon keresztül ugyanoda sietett. A két vágatás atya és fia valóságos fogadást tettek koronájukra és a fin egy löhosszal csakugyan megelőzte atyját. Szerencsésen elérte Turint s atyja és mostoha anyja Rivoli találkozásánál még hallhatták az ágydörejét, melylyel az ifjú király megérkezése ünnepeltetett. Ebből aztán megtudhatták azt is, hogy a játék reájok nézve elveszett. Amade Vikornak még egyszer le kellett mondania, és ezuttal komolyan; neje kolostorba záratott. 1802-ben II. Emmanuel Károly hasonlóképpen lemondott a koronáról nem tudni tulajdonképpen miért, hacsak nem család szokásból, minthogy a francia köztársaság ez időtájt szárazföldi birtokait magához ragadta. A koronátlan király jezsuita telepre vonult s ott meg is halt. II. Emmanuel Viktor 1821-ben egy erőszakos alkotmánytól való félelem következtében szintén lemondott. Albert Károly költeménye, az egykori Carignan hercege ismeretes s mint „Olaszország kardja” élénken él közöttünk. Ez 52 éves és erős idegzetű férfi volt ki csak művének élt, s min-tán az nem sikerült, nem tűzött életének más czélt ki. Élet és remény egy időben szállott vele sirba. Az ifjú Amade most csak egy névvél csatolt többet elődei hosszú névsorához, melyek a trónon semmisültek meg.

— **Chinai fogalmak.** Mi minden szükséges ahhoz Chinában, hogy valaki nagy költőnek tartassék! A „Zgang Savay” (arany tulipán) tanít meg: Ez ember ugyanis csak akkor nagy költő, ha külsőjében az elefánt méltósága, szemében a fogoly-madár élénksége, arcában a tejbold fénye s lábszárai-ban a szarvas gyorsasága honol. S nálunk pedig azt hiszik, hogy egy költőre nézve elég, ha jó költeményeket ír.

A szerkesztő postája.

„A kormány és programja” című cikk írójának Pesten. Munkatársaink ilyenmő cikkekkal bőven ellátják lapunkat s így ajánlatát el nem fogadhatjuk.

TANÜGY.

— **György Aladár** a „Hon” 45-ik számában a következő badarságokat írja: — Ismert dolog, hogy a hét tankerületi főigazgatóság — közel 32.000 frt-évi kiadást emészt meg. A főigazgatók egytől egyik vén s a kortól elmaradt kath. papok, kiknek egyedüli teendőjük az érettségi vizsgák alatt a tanulók előtt szundikálni. Maria Theresia még csak 5 ilyen sinecurát alapított, 1862. óta 7-re emelkedett számuk (egynek bábjája a magyar kormány volt.) Valóban szűgyen, ha egy magát tanferfiúnak tartó egyén azt se tudja, hány tankerületi főigazgatóság van.

Mert nem h é t, hanem csak h a t van, u. m. a buda-pesti, pozsoni, győri, kassai, nvárad i e r d é l y i. Ez utóbbinál a főigazgató, kinek bábjája a tudós György Aladár szerint a magyar kormány volt, nem cath. pap, hanem világi férfi. Tessék ezt tudomásul venni.

— **Egy tanfelügyelő,** kiről alig hallottunk valamit, most feltűnővé akarja most magát tenni, ugyanis Magyar-Láposon egy oly fanitónót alkalmazott, ki nemcsak hogy semmi előkészülettel nem bír — kivévén a gazdaszonykodást — de még elő-élete sem igen öröndetes. Ezen tanfelügyelő Boér s Belsőszolnokon uralkodik. Ezeket újságolja a „Hon” s mi közreadjuk e megjegyzést, hogy alkalmat nyújtunk a tanfelügyelő urnak, az előttünk hihetetlennek látszó hír megczafolására.

— **Az erdélyrészi tanárok** érdekében a „P. Napló” indítványba hozza, hogy a közoktatásügyi minster a pestihez hasonló tanárvizsgáló bizottságot nevezzen ki a kolozsvári egyetemi tanárokból, mert e bizottság tagjaival az értekezés nem volna oly nehéz mint a pestiekkel. Kolozsvárra kevesebb idő alatt kevesebb költséggel juthatni, s így összehasonlíthatlanul nagyobb számmal tennék le a tanári vizsgálatot. — Ez annál szükségesebb, mert egész Erdélyben a szebeni államgymnasium tanárain kívül tudunkkal csak n é g y okleveles tanár van, három Kolozsvártt, s egy Csik-Somlyón.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten febr. 25. 10 ó. 20 p. d. e.

Érkezett febr. 25. 10 ó. 45 p. d. e.

A hivatalos lap több királyi kéziratot közöl, mely a delegatiókat Bécsbe april másodikára hívja össze.

Szapáry Géza elfogadta a belügyi tárczát, az ide vonatkozó felterjesztéseket vasárnap küldték a királyhoz.

A képviselőház tegnap megkezdé a közoktatási budget tárgyalását; Trefort fényes beszédben fejtegette programját.

A galiziai képviselők elhatározták, hogy a választási reform miatt kilépnek a Reichsrathból.

A színházi enquete tegnap megalkult s Széchenyi Imrét választotta elnökké.

Rudolf főherceget és Gizella főhercegnőt tegnap nagy ünnepélyességek közt oonfirmáltak.

A német parlament martius 10-re hivatott össze.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Febr. 24-án 5% Metalliques 100 frt. 71.20. Kamat —. Nemzeti kölcsön 100 frt. 74.—. 1860. Kölcson 105.50. Bankrészevény 998. Hitelin-tézeti részvény 338.—. London 10 ft. st. 109.35. Ezüst 108.30. Cs. kir. arany —. Napoleonor 870.1/2. Urbéri kötvények: Magyarországi 80.25. Temest 78.—. Erdélyi 78.—. Horváthországi 77.25.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyilttér.)*

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül: Revalesciere du Barry Londonból.

Az izléses gyógyszer Revalesciere du Barry eltávolít minden betegséget, mely a gyógyszernek ellentáll; minők gyomorbajok, idegbajok, mellbajok, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálkártya-, lélekzési, hólyag- s vesebajok, gümőkör, zékör, asthma, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizkór, láz, szédülés, vértelenség, fülzúgás, rosszullét és hányás a terhesség alatt is, diabetes, melákör, elsóványodás, csusz, köcsvény. Kivonat 76,000 tanusítványból, oly elgyógyulásokról, melyek a gyógyszernek ellenállottak.

75,872. sz. bizonyítvány.

Buda, bécsi-kapu utca febr. 28. 1872. 26 nap óta élvezem az üdvös **Revalesciere**. Ez a természet isteni adománya az én kétségbeesett helyzetemben csodát művelt, miért is egy pillanattal sem habozok ezen tápgyógyszert az emberiség második megváltójának nevezni. Ez egy kinos tüdő és légcső catarhusból és lélegzőtiányból gyógyított meg, mely eddig minden más orvosszernék ellenállott. Ezen csodádománya a természetnek a legnagyobb dícséretet érdemli, s a szenvedő emberiségnek a legjobban ajánlható.

Köller Florián,

cs. k. nyugalmazott katonai kezelő

Nagygyombot, 1869. május 1-én.

Sokáig ezenvedtem étvágytalanságban és ebéd ntáni hányásban. Az ön jeles Reval esciere-chocoládéja a hányást végleg eltávolította és étvágyamat helyreállította. Meggyőződ-vén az ön Revalesciere-jének jelességéről arra indít, hogy más szenvedőnek is ajánljam.

Berger Károly

Wolfein, 1869. március 1-én.

Rendkívüli szenvedő és beteg állapotban voltam nem birtam sem emészteni, sem aludni. Az ön Revalesciere du Barry által javasolt utján vagyok és kérek a mellékelt 10 frt-ért abból egy öt fontos szelencét küldeni. Tisztelettel vagyok **Hunza Alajos.**

Táplálóból levén mint a hus, a Revalesciere felnöttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszernek. Bádószelencékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 fontos 20 frt, 24 fontos 36 frt. — Revalesciere-lapnyókák, szelencékben 2 frt 50. kr és 4 ft. 50. Revalesciere chocoládé por-étábla-esc alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 és 25 4.50. porban 120 csészére 10 frt, 238 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Badry és társánál Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Kolozsvártt: Biner gyógyszerésznél. Pesten: Török, Iprágában: Fürst J. Brühnen — Eder F., Debreczenben: Mihaovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhara Pálnál, Károlyváros: Brili F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fegarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Félixnél, Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Vágújhelyen: Conglegr Ignácznál Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrában: Irgalmasok gyógyszer-tárában, azoknál a bécsi ház postai utlevány vagy utánvél mellett szétküldi. 173—312.

*) E rovat alatt közölték csupa a sajtótudósági irá-nyában válad felelősséget Szász,

(93) Sz. 210. 1873.

Pályázati hirdetmény.

Nemes Kolozs megye Bánffy-hunyadi járásban az 1871-ik XVIII-ik törvényezik értelmében rendszeresített 5 körjegyzőségre ezennel pályázat nyitattik.

1-ör Bánffy-hunyad nagy községbe 500 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás és megfelelő irodai átalánnyal.

2-ör Kalota-Szt-Király, Zeitelke, Damos és Jákótelke csoportosult községekbe; 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, esetleg 60 frt szállás pénz, 24 frt irodai átalány, két hosszú öl tűzifa és levélhordó tartással.

3-ör Incsel, Bocs, Bökeny és Nagykálota csoportosult községekbe 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, 30 frt irodai átalány, 60 frt levélhordó fizetés, és az iroda fűtésére természetben szolgáltatandó elegendő tűzifa.

4-ör Magyar-Valkó, Keleczel, Kalota-Ujfalu és Gyurkucza csoportosult községekbe, 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, 40 frt irodai átalány és levélhordó tartással.

5-ör Körösfő, Sárvasár, Nyárszó és Pányik csoportosult községekbe, 400 frt évi fizetés, természetbeni szabad szállás, esetleg 40 frt szállás pénz, 20 frt irodai, 12 frt tűzifa- és 40 frt levélhordó átalánnyal.

Pályázni kívánók felhívattak saját kezűleg irt folyamodványaikat, a törvénybe meg szabott kellékeknek kívül nemes Kolozs megye e végre kiküldött szakbizottságának a jegyzői hivatal el-látására képesítő bizonyítványával felszerelve, folyó évi Márczius hó 31-ig, alólirt szolgabírói hivatalhoz beadni.

A b-hunyadi járás szolgabírói hivatalától.

M.-Valkón, február 19-én 1873.

KILYÉN SÁMUEL,
szolgabíró.

(91) Sz. 247. 1873.

Pályázati hirdetmény.

Nemes Felső-Fehér vármegye Hidvég járás szolgabírója által az alábbi csoportosított szerenti körjegyzői állomásokra pályázat nyitattik:

1.) Hidvég, Lúget és Nyáráspatak községekből álló csoportban évi 400 frt. fizetés és a természetben kiszolgáltatandó szállásnak évi 30 frt. megváltásával járulékkal; lakhely Hidvég községe.

2.) Árapatak, Előpatak és Erősd községekből álló csoportban évi 400 frt. fizetés és a természetben kiszolgáltatandó szállásnak évi 50 frt. megváltásával járulékkal; lakhely Árapatak.

3.) Ürmös, Ágostonfalva és Felső-Rákos községekből álló csoportban természetben kiszolgáltatandó szállás és évi 400 frt. fizetéssel, lakhely Ürmös községe.

4.) Nyén, Bodola, Márkos és Bodza községekből álló csoportban évi 400 frt. fizetés és a természetben kiszolgáltatandó szállásnak évi 40 frt. megváltásával járulékkal, lakhely Nyén községe.

Felhívattak a fenti körjegyzői állomásokra pályázni kívánók, hogy törvény szabta mellékletekkel felszerelt folyamodványaikat f. 1873-ki március 15-ig ezen szolgabíróshoz annyi bizonyságban adják be, mivel ezen határidő lejárt után pályázati folyamodványok nem fogadtatnak el.

A Hidvég járás szolgabírója.

Hidvégen, 1873. Február-hó 18-n.

HENTER GÁBOR,
szolgabíró.

(96) Meleg fürdő!

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni, miszerint a nádas fürdő-házban

folyó évi Márczius-hó 2-dikától kezdve meleg fürdők is kaphatók lesznek.

Kényelemről, fűtésről és tisztaságról kezeskedik

SCHUBERT ADOLF,
a Nádas-fürdő bérloje.

(95) Nem találók szavakat

hogy mennyiségtani tanár ORLICE R. urnak ugy saját, mint családom nevében legforróbb köszönetemet a legnagyobb inségből szabadtársért nyilvánítsam.

A terno nyeremény nélkül el lettem volna veszve. — Ezer és ismét 1000 köszönet!

Prága. Labitzky Antal. Utána kérdőzésekre játék-utasításai felől készséggel felel

azonnal és ingyen

ORLICE R. mennyiségtani tanár

Berlin, Wilhelmstrasse 5. *)

*) Szintén ajánlatik minden lottó-játékos ügyelmébe Orlicé tanár „Analyse des Lotto“ című igen jeles, 3 kiadást ért műve, mely biztos utmutató nyereményekhez. Ára 1 frt 50 kr. — Kapható Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt.

(88) 300 DARAB

Kitűnő szép szemzett bat éves vad-gesztenyefa van eladó, 40 krtól 80-ig összesen pedig, illő ár leengedéssel. Kapható továbbá kitűnő finom fajta külföldi honosított sárga és görög-dínye magvak, Candalupe és Ananász sárga fajok, vérpíros vöröshaju telibeli görög fajok, csipet és kupa számra.

Értekezhetni Tauffer János ur cukrászatában, vagy alólirtal, a Muzeum-ker-ten inneni tözsomszédságban lévő szál-lásán.

Mükertész

RAJKA JÓZSEF.

(73) Karvázy Gyula

ajánlja a középutczában levő dúsan berendezett csemege-, bor- és sör-csarnokát; hol is mindenféle hideg ételek, borok, Dréher-féle sörök, gyümölcsök stb. leszállított árban,

a legpontosabban kiszolgáltatnak.

Legujabban megjelentek

és Stein János erdélyi muzeum-egyleti könyvtárá-nál, Kolozsvárt kaphatók:

A magyar nyelv teljes szótára

melyben az egyes szók különböző értelmeinek körülírás általi szabatos meghatározásán kívül különös figyelem van fordítva azoknak szójárásos, közmondási, irodalmi sat. használatára, valamint a szaktudományi és iparbeli műszókra is.

Nélkülözhetlen segédkönyv minden rangu és rendü magyar ember számára. Szerkesztette BALLAGI MÓR. 2 vastag kötet n. 8-rét. Ára füzve 8 frt.

Magyar önügyvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben leginkább előforduló jogügyletek elintézésére, továbbá az államfő, az állam-kormány, s a közigazgatási és bírói hatóságoknál ügyvédi segély nélkül benyújtható mindenféle folyamodványok, kérvények, panaszok, felelkezések, valamint a jogügyleteket tárgyzó magán-okiratok és beadványok fogalmazá-sára és szerkesztésére vonatkozólag több százra menő magyar és német szö-vegü iromány-példával ellátva. Minden osztálybeli honpolgárok használatára. Irta TÓTH LAJOS köz- és váltóügyvéd, Pestmegye volt tisztí főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett újabb és legujabb hazai törvények alapján kiegészített és jelentékenyen bővített kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

A törvényszéki orvostudomány gyakorlati kézikönyve, különös tekintettel a legujabb szabályrendeletekre, orvosok, jogtudók és tanulók számára. Irta dr. GROSZ LAJOS, az országos közegészségi tanács rendes tagja és jegyzője; m. k. államvasúti igazgató főorvos; egyetemi m. tanár; a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k. természettud. társulat, a bécsi cs. k. állat-növénytan, az alsórajnai természet-orvostani, a német törvényszéki lélektani tudományos egylet tagja. Ára 3 frt 60 kr.

NYILT JELENTÉS

Maros-Vásárhely szabad királyi város polgármestere,

Borosnyai Pál urhoz.

Irta Berzenzei László.

Ára 30 kr.

Tanterv a népiskolák számára.

Kiadja a kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók egylete. Ára 25 kr.

Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár. Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdász betéttel Kolozsvárt.

(94) ELADO (1-3)

egy telivér angol hátsó ló paripa, sárga, 16 markos, kitűnő járó; elutazás miatt igen olcsón. Értekezhet-ni dr. Hintz gyógytárában.

MAYER G. A. W. urnak Breslauban Mai írásom egyedüli célja tudatni ön-nel, hogy fehér mellszörpe naponta nagyobb tetszésnek örvend, s a vá-sárlók annak hatását kitűnőnek mondják s általánosan dicsérik és elismerik.

Pest. Török József, gyógyszer-rész a Szt.-Háromság-hoz. A ki köhög, mellfájásban, rekedtségben, mellfűldo-kolásban, vérpökésben, gégeingerben sat. szenved, a Mayer-féle fehér mell szörp

által biztos és gyors segélyt nyer. Valódi minőségben kapható Kolozs-várt Binder Károly Szentháromság-hoz címzett gyógyszer-tárában belmonostor-utczában a Redoute során.

(90) Bérbe adandó

Kolozsvár és Torda között a Turi határon a hármas fogadónál, egy fo-gadónáz hozzá tartozó színek, istállók, kerttel és öt hold szántó, kaszáló hely-lyel együtt egy vagy több évre.

Értekezhetni levelében, vagy szóval tulajdonos Ferenczi Jánossal Tur-ban, utolsó posta Torda.

A vallás és bölcsészet történelme Németországban.

1834. Heinétől. Fordította Steinbach József. Ára 1 frt 20 kr.

CARAFFA

és az eperjesi vértörvényeszek.

Irta K. PAPP MIKLÓS.

2 kötet. Második bővített és javított kiadás. Nyolczadrt 192 és 142 lappal. Ára a 2 kötetnek 2 frt.

Motto: „Láblal tiportak bennünket. Könyüket És jaj kiáltást küldöttünk az égbe, De panasunkat az be nem fogadta, A rabzságokat nem hallgatta az meg; Mert a ki jármat hagy nyakába tenni, Miféle red, hogy azt hurezolja is, Mig össze nem dől a korbács alatt!“ (Petőfi)

A magyar nemzet történetének egyik legemlékezetesebb, de egyszersmind leg-nyázósabb korszaka rajzát veszi az olvasó e lapokban, midőn öntudatra ébredő hazánk néhány ember engesztelhetetlen gyűlölségének volt áldozatul dobva, kik szétépték mindazt a mi nemzeti volt, a legkegyetlenebb dühvel hurezoltak min-denkit börtönbe, ki terveiknek útjában állott, börtönbe, melynek csak egyetlen egy kijárása volt; s az egyenesen a kinpadohoz vezette áldozatait, hol a spa-nyol inquisitio minden borzasztó találmányán át szenvedtetve, kerültek vörpadra. Tanuljátok meg neveiket, kiknek minden csepp vére s sajgó sebeik az égre ki-áltott fel, kik mártír halált szenvedtek egyenként; hogy ne feledhessétek el azokét sem, kik itéltek felettük.

Mennyi ártatlan vér szentelte már meg Magyarország szabadság fáját, — s ki tudja mégis, az unokák megpihenhetnek-e lombja alatt?

E mű tartalma: I. kötet: Előszó a második kiadáshoz. Előszó az első kiadáshoz. Bévezés. I. A protestánsok üldöztetése. II. Lobkovitz bukása. III. Az 1673-iki pozsonyi gyűlés, és Tököllyi felépítés. IV. Régi és új sebek. V. Budavár visszavétele. VI. Egy emberöltő, melyre alkuszának. VII. Caraffa Antal. II. kötet: I. Az első befogatások. II. Ujhelyi Erzsébet és Szentiványi mint vádlók. III. Vallomások a kinpadon. IV. A halál-ítélet. V. Zimmermann, Keczer, Rauscher és Baranyai lefejezte-tések. VI. Újabb befogatások és vértanúk. VII. 1687 május 9-ke Eperjesen. VIII. 1687-iki pozsonyi gyűlés. IX. Az örökösödés és Draskovits halála. X. Az utolsó menekély. XI. Az áruló. XII. „Erdély és Teleki Mihály.“ XIII. Teleki Mihály halála és Tököllyi bukása. XIV. Kollonics érsek. XV. Az isten keze.

Tizenhat arany szer,

Rix Antalnál található

Bécs Praterutca 10 sz.

Arany-szőkítő,

mely nyolcz napi használat után minden hajnak pompás arany-szőke égizést kölcsönöz. Ez égi arany-szőkítő, a egerlagadób, mit gondolni lehet, a hajra nézve egészen ártalmatlan, s ezért mindenkinek ajánlható. Egy üveg arany-szőkítő 3 évre elég. Ára 1 frt. 48 kr.

Brillantine,

bajusz és szakálnak pompás fényt ad s növést elősegíti. 1 szelence 60 kr.

Cs. kir. kizár. kivált. Adonis-fluid

teljes jótállás mellett 8 nap alatt eltávolít minden arcziütést, szeplőt, fokedéket, foltot, himlőhelyet, pirosságot stb. A pénz visszaadatik ha nem használ. 1 karton ára csak 96 ks.

A fogat, tisztává, fehérre, simává tenni, a fogpástát, a rozsz szagot eltávolítani, Európában csak egyetlen szer tudja a

es. k. kizár. szab.

Gyöngyház-zománcz.

3 percz alatt a fogak biztosítás mellett vakító fehér és tiszták lesznek tőle. 1 csomag perlmutter-fog-email 9 kr. A rozsz szag rögtön megszűnik.

DIÓOLAJ,

Rix Antalnál. E dióolaj, a zold dióból sajtolva, rövid idő alatt, minden világos hajat megfűteti. Egy üve-gesco 25 kr. Rózsá-elaj 15 kr.

Haj-balzsam.

Egy roppant fontossegu találmány, mely a hajnövés természetörvényét megalapítja. Dr. Wakersohn Londonban egy hajbalzsamot talált fel, mely megteszt, mi eddig lehetetlen volt; hatására a haj hullás rögtön megszűnik; a hajnövést hihetetlen módon elősegíti és egész kopasz helyen új teljes hajat nevel, meg 17 éves fiatal embernek is bozontos szakállat nevel. A közönség felkérte; hogy e találmányt ne lévessze össze az oly számos piacti nyelg-segekkel. A dr. Wakersohn hajbalzsama eredeti szelenczében 2 frt. és 4 frt 50 kr.

Ebenfa-hajfestő-crème,

pillanatlag, minden előkészület nélkül minden hajat tartós feketévé vagy barnává tesz, színét nem hagyja és 4 hónapig tart. 1 csomag elég 6 óra, 1 frt 10 kr.

Jóságára felülmulthatatlan,

Rix Buline fűrtbalzsama, jótállás mellett 5 percz alatt minden hajat hullászerűen megdöndörít. 1 phiole fűrt-balzsam, 95 kr.

(328)

Szakállhagyma,

(11-12)

birtosított szer, mely 14 nap alatt egész kopasz helyen pompás szakállat nevel még 17 éves embernek is. A pénz visszaadatik ha nem használ.

Rix kiváltságolt párisi pecsétvíze,

minden kelméből ártalom nélkül nyomtatni képesíti. 1 üveg 42 kr.

Tyukszem-vegy

e szer hatására 4 nap alatt jótállás mellett a tyukszem elenyészik, a fájdalom rögtön megszűnik 1 csomag 50 kr

Köszvény és rheuma-papir;

alig hihető, mily csodálatos hatást tesz e kiváltságolt szer kétszeri használat után a fájdalom könnyebbül, 14 nap múlva teljes meggyógyulás következik be. E szer azért oly olcsó, hogy mindenki hozzájuthasson. 1 csomag 95 krajczár.

Fogcseppek.

a leghevesebb fogfájást rögtön megszünteti minden foghajt meggyógyít. 1 üveg 60 kr.

Izzadásg-patent-por.

a terhés lábizadáság elűzésére, igen ártó s az egésznek használ. 1 csomag 55 kr.

Angol bőrfénymáz.

minden lábbeli e fénymázal befecskendezve új lakozipőhöz hasonlít, a bőr általa megpuhul, s kétszer oly tartóssá lesz. 1 üveg 25 krajczár.

Porcellán-cement,

ragaszt láthatatlannul s ugy, hogy újra használható üveg és tájécska stb. is 1 üveg 30 kr.

Fennebbi 16 szer csak és kizárólag Rix Antalnál kapható (Bécs, prater utca 10 sz.) s e kitűnő czikke-ket saját meggyőződésünk folytán nem ajánlhatjuk eléggé mindenkinek.

(32) Valódi PÁRISI és STUTTGARTI harmoniumok

(6-*) Párisi Pianinok kaphatók

Kis: szárnyszórák és PIANINOK, ZONGORÁK, kicserélhetők és kibérelhetők.

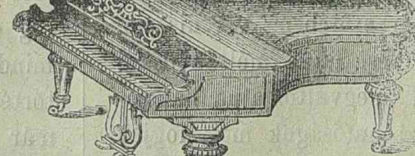
TRISKA FERENCZ

(a kolozsvári zene-conservatorium hangszerszállítója)

zongora- és hangszer-tárában

KOLOZSVÁRT.

ZONGORA javítási műhely.

Mindenféle HEGEDŰK és ceterák, sat. sat. húrok és egyes hangszerrészek.

Kívánatra részletes árjegyzékkel is szolgál.

Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár. Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdász betéttel Kolozsvárt.